

**ZARZĄDZENIE NR VII/198/2015
BURMISTRZA MIASTA ORZESZE**

z dnia 14 października 2015 r.

w sprawie wprowadzenia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w budynku Urzędu Miejskiego Orzesze przy ul. Św. Wawrzyńca 21.

Na podstawie § 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07.06.2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719) w związku z art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 z późn. zm.),

zarządzam co następuje:

§ 1. Wprowadzam instrukcję bezpieczeństwa pożarowego w budynku Urzędu Miejskiego Orzesze przy ul. Św. Wawrzyńca 21, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. 1. Zobowiązuję wszystkich pracowników Urzędu Miejskiego do przestrzegania postanowień instrukcji.

2. Nadzór nad realizacją postanowień instrukcji powierzam Sekretarzowi Miasta Orzesze.

§ 3. Traci moc instrukcja bezpieczeństwa pożarowego Urzędu Miasta Orzesze przy ul. Św. Wawrzyńca 21 z lipca 1999 r.

§ 4. Traci moc Zarządzenie Burmistrza Miasta Orzesze nr 95/2012 z dnia 27 lipca 2012r. w sprawie wprowadzenia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w budynku Urzędu Miejskiego Orzesze.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Burmistrz Miasta Orzesze

inż. Mirosław Błaski

INSTRUKCJA
BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
dla Budynku Urzędu Miejskiego w Orzeszu
ul. Św. Wawrzyńca 21

Opracował:

Zatwierdził:

Orzesze, październik 2015r.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	str. 5
II. PODSTAWA OPRACOWANIA INSTRUKCJI	str. 6
III. PODSTAWOWE DEFINICJE I POJĘCIA	str. 7-8
IV. DANE OGÓLNE O BUDYNKU	str. 9-12
1. Lokalizacja i dojazd	
2. Dane techniczno-budowlane	
3. Instalacje użytkowe	
4. Przeznaczenie obiektu	
5. Zaopatrzenie wodne	
V. BEZPIECZEŃSTWO POŻAROWE OBIEKTU	str. 12-15
1. Bezpieczeństwo pożarowe budynków kubaturowych w świetle przepisów budowlanych, przeciwpożarowych i Polskich Norm	
2. Klasyfikacja pożarowa	
3. Klasa odporności pożarowej budynku	
4. Rzeczywista gęstość obciążenia ogniowego	
5. Podział na strefy pożarowe	
6. Parametry pożarowe występujących substancji palnych	
7. Strefy zagrożenia wybuchem	
8. Charakterystyczne, potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania	
9. Zasady zapobiegania możliwości powstania i rozprzestrzeniania się pożaru	
VI. OGÓLNE ZASADY ZABEZPIECZENIA PRZECIWOŻAROWEGO PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM	str. 16-17
VII. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU	str. 17-19
1. Zasady postępowania na wypadek powstania pożaru do czasu przybycia straży pożarnej	
2. Zasady likwidacji źródła ognia	
VIII. WSKAZANIA W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ DLA PRACOWNIKÓW ORAZ UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU	str. 19-20
IX. ZADANIA I OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELA, UŻYTKOWNIKÓW ORAZ PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ	str. 20-21
1. Obowiązki Burmistrza Miasta	
2. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej	
3. Obowiązki wszystkich pracowników Urzędu	
X. ORGANIZACJA I TECHNICZNE WARUNKI EWAKUACJI	str. 22-26
1. Ogólne zasady w procesie ewakuacji	
2. Ogólne zasady w procesie ogłaszania alarmu ewakuacyjnego	
3. Techniczne warunki ewakuacji z budynku Urzędu Miasta	

4. Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji

XI. ORGANIZACJA SZKOLENIA PRZECIWPOŻAROWEGO str. 27-28

**XII. ZASADY WYPOSAŻENIA OBIEKTU W SPRZĘT GAŚNICZY,
ZNAKI EWAKUACYJNE I PRZECIWPOŻAROWE** str. 28-29

1. Sprzęt gaśniczy
2. Znaki ewakuacyjne i przeciwpożarowe

**XIII. SPOSÓB PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM
I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM GAŚNIC,
INNYCH URZĄDZEŃ ORAZ INSTALACJI** str. 30-37

1. Sposoby poddawania przeglądom technicznym i konserwacyjnym gaśnic przenośnych
2. Urządzenia oraz instalacje elektryczne
3. Instalacje odgromowe
4. Instalacja grzewcza i gazowa
5. System sygnalizacji pożarowej

I. WSTĘP

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia i zdrowia oraz mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń,
- zapewnienie sił i środków do zwalczania pożarów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń.

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową obowiązany jest w szczególności:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy, ratowniczy i środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi zasadami,
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Powyższy zapis zawarty jest w aktualnie obowiązującej Ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U.02.147.1229 z późn. zm.)

Natomiast Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów i terenów (Dz.U.2010.109.719) określa szczegółowe zasady ochrony i zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków oraz wyposażenia ich w sprzęt, urządzenia przeciwpożarowe i ratownicze.

W oparciu o przytoczone akty prawne całokształt przedsięwzięć w zakresie organizacyjnym jak również technicznym spoczywa na kierownictwie obiektu. Biorąc powyższe pod uwagę kierownictwo odpowiedzialne jest nie tylko za sprawne prowadzenie obiektu, za jego zabezpieczenie przed skutkami pożaru, innego miejscowego zagrożenia, ale przede wszystkim za zapewnienie bezpieczeństwa dla pracowników i osób postronnych przebywających w obiekcie i na przyległym do niego terenie.

Do zapoznania się z instrukcją oraz ustaleniami w niej zawartymi bezwzględnie zobowiązani są wszyscy pracownicy urzędu, ponieważ zagadnienia związane z ochroną przeciwpożarową dotyczą zarówno kadry kierowniczej jak i wszystkich zatrudnionych i użytkowników obiektu.

Postanowienia instrukcji obowiązują również wszystkich pracowników firm obcych przebywających na terenie obiektu oraz wykonawców robót remontowych i usług na jego rzecz. Obowiązek zapoznania tych osób z postanowieniami instrukcji należy do kierownictwa obiektu.

Postanowienia zawarte w niniejszej instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych przepisów i aktów normatywnych.

II. PODSTAWA OPRACOWANIA INSTRUKCJI

1. Merytoryczną podstawę opracowania stanowią:

- Otrzymane od pracowników Urzędu Gminy Orzesze projekty oraz niektóre dane techniczne charakteryzujące obiekt, m.in.: protokoły kontroli okresowej stanu technicznego elementów budowlanych budynku.
- Operaty p.poż.;
  - Ocena zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku wykonana w lipcu 1998r. przez rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych (p. Jan Rudnicki, nr upr. 253/93)
  - Ocena stanu ochrony p.pożarowej dróg komunikacji ogólnej w budynku opracowana przez rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych (p. Zygmunt Ciesielski, nr UPR. 107/93)
- Informacje uzyskane przez opracowującego w czasie wizji oraz informacje uzyskane od kierownictwa obiektu.

2. Zbiór przepisów i norm według stanu obowiązującego na październik 2015r., tj.:

- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U.02.147.1229 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U.94.89.414 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U.10.109.719),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 14 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U.02.75.690 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U.09.124.1030),
- Polskie Normy dotyczące ochrony przeciwpożarowej:
  1. PN-E-05003/01 Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Wymagania ogólne. Ochrona podstawowa.
  2. PN-92/N-01256/01. Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
  3. PN-92/N-01256/02. Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
  4. PN-91/E-05009. Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych.
  5. PN-N-01256-4:1997 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.
  6. PN-N-01256-5:1998 Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych.
  7. PN-EN 54-1:1998 Systemu Sygnalizacji Pożarowej. Wprowadzenie
  8. PN-E-08350-2: Systemy sygnalizacji pożarowej. Centrale sygnalizacji pożarowej

III. PODSTAWOWE DEFINICJE I POJĘCIA

1. **Ochrona przeciwpożarowa** – przedsięwzięcia mające na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.
2. **Pożar** – niekontrolowany proces spalania w miejscu do tego nieprzeznaczonym, przynoszący straty materialne.
3. **Inne miejscowe zagrożenie** – inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, chemiczne, ekologiczne), a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia.
4. **Działania ratownicze** – każda czynność podjęta w celu ochrony życia, zdrowia i mienia a także likwidację źródła powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
5. **Budynek użyteczności publicznej** – należy przez to rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynek biurowy i socjalny.
6. **Odpowiednie warunki ewakuacji** – zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniających możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów. Odpowiednie warunki ewakuacji określają przepisy techniczno-budowlane.
7. **Prace niebezpieczne pożarowo** – prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu.
8. **Sprzęt i urządzenia gaśnicze** – przedmioty i urządzenia oraz narzędzia związane na stałe z budynkiem, obiektem lub terenem uruchamiane lub wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
9. **Strefa pożarowa** – przestrzeń wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej strefy.
10. **Strefa zagrożenia wybuchem** – przestrzeń, w której może występować mieszanina substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną a górną granicą wybuchowości.
11. **Przeciwpożarowy wyłącznik prądu** – wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

12. **Droga pożarowa** – droga o utwardzonej powierzchni, umożliwiająca dojazd o każdej porze roku pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej do obiektu budowlanego.
13. **Znaki bezpieczeństwa** – znaki informacyjne podające informację publiczną o rozmieszczeniu i rodzaju urządzeń sygnalizacji pożarowej i sterowania ręcznego, sprzętu pożarniczego, środków ograniczających rozwój pożaru i materiałów o szczególnym zagrożeniu pożarowym.
14. **Znaki ewakuacyjne** – znaki informacyjne zapewniające informację o przebiegu wyznaczonej drogi ewakuacyjnej.
15. **Kierownik akcji ratowniczej** – strażak kierujący siłami i środkami ratowniczymi w czasie działań ratowniczo-gaśniczych.
16. **Właściciel obiektu** – Urząd Miejski w Orzeszu
17. **Kierownik obiektu** – Burmistrz Miasta Orzesze.

IV. DANE OGÓLNE O BUDYNKU

1. Lokalizacja i dojazd.

Budynek Urzędu Miejskiego zlokalizowany jest w Orzeszu przy ul. Św. Wawrzyńca 21. Położony jest przy zbiegu ulic Św. Wawrzyńca i Bukowina, prostopadle do ich traktów. Dojazd do budynku prowadzi od ul. Bukowina, poprzez utwardzony plac okalający budynek. Od ul. Św. Wawrzyńca budynek oddzielony jest skarpa. Front budynku stanowi elewację zachodnią, przed którą usytuowane są miejsca parkingowe dla petentów. Po przeciwnej stronie znajduje się parking dla pracowników oraz parterowe zabudowania gospodarcze. Od strony południowej zlokalizowany jest park zieleni, w którym został wydzielony chodnik do budynku. Istniejące rozwiązania komunikacyjne zapewniają dostęp do budynku z każdej strony.

2. Dane techniczno-budowlane.

Budynek Urzędu Miejskiego jest wolnostojący, trzytraktowy, dwukondygnacyjny, częściowo podpiwniczony z poddaszem nieużytkowym. Część dobudowana w późniejszym czasie od strony ul. Bukowiny jest niepodpiwniczona i bez poddasza.

Budynek wykonany jest z cegły pełnej, otynkowany. Mury fundamentowe wykonane są z piaskowca. Przekrycie dachu stanowi drewniany dach wielospadowy, kryty papą termozgrzewalną. Kominy ponad dachem murowane z cegły klinkierowej. Obróbki z blachy powlekanej, rynny i rury spustowe z blachy cynkowej.

Otwory okienne powtarzalne, stolarka okienna PCV. W oknach piwnicznych i oknach na parterze zamontowane są kraty. Ślusarka drzwiowa aluminiowa (drzwi główne wejściowe i drzwi wejściowe boczne), oraz drewniana (wejście tylne). Dodatkowo piwnice (kotłownia) dostępne są z poziomu terenu za pośrednictwem schodów zewnętrznych okolonych murkiem oporowym z obudową części nadziemnej ścianki z daszkiem. Drzwi do kotłowni są stalowe.

Piony wentylacyjne i dymowe z cegły pełnej.

Stropy nad piwnicami są ceramiczne, sklepienia odcinkowe na belkach stalowych, wsparte na ścianach. Stropy nad parterem i pierwszym piętrzem są drewniane, wykonane w konstrukcji stropu belkowego ze ślepym pułapem i podsufitką.

Schody wewnętrzne wejściowe i na I piętro żelbetowe, wykończone płytkami gresowymi, schody na strych drewniane drabiniaste.

Układ warstw podłogowych przedstawia się następująco:

- komunikacja – płytki gresowe
- pomieszczenia biurowe – deski na legarach, na których położona jest wykładzina PCV
- sala posiedzeń i niektóre pomieszczenia biurowe – parkiet drewniany.
- piwnice – posadzka z płytek gresowych.

Wysokość budynku wynosi 11,37 m – zaliczany do budynków niskich (N).

Wymiary zewnętrzne wynoszą:

- długość budynku – 32,19 m
- szerokość budynku – 14,43 m.

Powierzchnia zabudowy – 409 m²

Powierzchnia użytkowa obiektu – 1260,4 m²

Kubatura budynku – 4998m³

W sąsiedztwie budynku urzędu znajduje się w odległości około 5m budynek gospodarczy parterowy, bez podpiwniczenia o wymiarach:

- długość: 14m
- szerokość: 5m

3. Instalacje użytkowe

Budynek wyposażony jest w następujące instalacje użytkowe:

- odgromowa,
- elektroenergetyczna, oświetlenia awaryjnego
- wentylacyjna,
- wodno-kanalizacyjna,
- telefoniczna,
- sieć komputerowa,
- centralnego ogrzewania – ogrzewanie gazowe
- instalacja sygnalizacji pożarowej

Instalacja odgromowa

W połąci dachu zastosowano zwody poziome niskie, przy kominach zwody pionowe wystające 40 cm ponad górną krawędź. Zwody pionowe montowane są na wspornikach wmurowanych w ściany boczne, do zwodów pionowych przyłączono metalowe rynny spadowe i okapowe.

Instalacja elektroenergetyczna (elektryczna i oświetleniowa)

Zasilanie istnieje w postaci linii napowietrznej, posiadające zabezpieczenie przedlicznikowe 63A. Instalacja na parterze i piętrze wykonana jest jako podtynkowa, w obrębie ciągów komunikacyjnych przewody prowadzone są na drabinach w przestrzeni ponad podwieszonym sufitem, natomiast instalacja w piwnicach wykonana jako natynkowa. Podstawowe oświetlenie stanowią świetlówki. Ochrona przeciwporażeniowa zaprojektowana w systemie TN-S, zastosowano wyłączniki różnicowo-prądowe. Główny wyłącznik prądu znajduje się na ścianie bocznej budynku Urzędu od trony ul. Bukowina. Oświetlenie ewakuacyjne zrealizowano poprzez zabudowę opraw oświetlenia awaryjnego typu BATERTECH. W przypadku awaryjnego wyłączenia napięcia, oświetlenie ewakuacyjne zabezpiecza natężenie oświetlenia min. 1,0 Lx na drodze ewakuacyjnej i 5,0 Lx w miejscu lokalizacji sprzętu gaśniczego przez okres 1 godziny od momentu zaniku oświetlenia podstawowego.

Instalacja telefoniczna

Przewody instalacji telefonicznej prowadzone są w panelach instalacji komputerowej.

Instalacja sieci komputerowej

Wydzielona sieć zasilająca prowadzona jest z odrębnych tablic TK1 i TK2, wyposażona w ochronniki przepięciowe, przewody zasilające oraz logiczne ułożone w panelach. Z tablicy głównej TG zasilany jest UPS zabezpieczający serwer.

Instalacja centralnego ogrzewania

Istniejąca instalacja jest instalacją gazową zasilana gazem miejskim dla kotłowni gazowej usytuowanej w kondygnacji podziemnej. Główny zawór gazu znajduje się na zewnątrz budynku, usytuowany jest na ścianie tylnej budynku Urzędu, bliżej strony ul. Bukowina.

Instalacja sygnalizacji pożarowej

Dla ochrony obiektu zastosowano system sygnalizacji pożaru zbudowany w oparciu o urządzenia firmy POLON-ALFA w Bydgoszczy. Budynek został objęty ochroną pełną z pominięciem małych przedsiionków i toalet. Całością instalacji sygnalizacji pożaru steruje centrala typu IGNIS 1240 znajdująca się w sekretariacie. Do ochrony obiektu zastosowano:

- jonowe czujki dymu typu DIO-36 oraz typu DIO-40
- czujki temperatury typu TUO-37
- optyczne czujki dymu typu DOR-30

Dla wywołania alarmu pożarowego II stopnia zastosowano ręczne przyciski alarmowe.

4. Przeznaczenie obiektu.

Pierwsza i druga kondygnacja budynku przeznaczona jest na funkcję administracyjną. Poddasze w chwili obecnej nie jest użytkowane.

Pomieszczenia kondygnacji podziemnej wykorzystywane są jako archiwa dokumentacji urzędu. W piwnicy znajduje się również kotłownia.

Zagospodarowanie poszczególnych kondygnacji przedstawia się następująco:

Piwnice:

- pomieszczenie kotłowni
- pomieszczenia archiwum – 7 pomieszczeń posiadających osobne wejścia
- magazyn środków czystości
- magazyn obrony cywilnej
- magazyn sprzętu informatycznego
- pomieszczenie pracowników obsługi technicznej

I kondygnacja (parter)

- Referat Finansowy ds. Wymiarów opłat i Podatków Lokalnych
- Wydział Komunalny
- Urząd Stanu Cywilnego
- Referat Świadczeń Rodzinnych
- Wydział. Bud. Geod. i Gosp. Nieruchomościami
- Referat Gospodarki Odpadami Komunalnymi
- Referat Spraw Obywatelskich
- Biuro Podawcze oraz Kasa

II kondygnacja

- Referat Zamówień Publicznych
- Wydział Rozwoju Miasta
- Referat ds. Promocji Miasta, Współpracy ze Stowarzyszeniami, Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz Zarządzania Kryzysowego
- Referat ds. Informatyki i Bezpieczeństwa Informacji oraz serwerownia
- Samodzielne Stanowisko ds. Kontroli Zarządczej, Samodzielne Stanowisko ds. Audytu Wewnętrznego, Pełnomocnik ds. Informacji Niejawnej
- Biura Obsługi Prawnej
- Biuro Burmistrza, jego Zastępcy, Sekretarza oraz Sekretariat
- Biuro Rady Miejskiej

W budynku gospodarczym znajdują się trzy oddzielne pomieszczenia, które posiadają wyjścia bezpośrednio na zewnątrz budynku. Dwa pomieszczenia przeznaczone są na garaże samochodowe. Trzecie pomieszczenie pełni rolę podręcznego magazynu.

5. Zaopatrzenie wodne

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru stanowi miejska sieć wodociągowa przeciwpożarowa z hydrantami nadziemnym DN80. Najbliższy hydrant znajduje się w odległości 85m chronionego budynku – przy wjeździe do sklepu

"Tesco". Kolejny hydrant nadziemny położony jest przy wjeździe do Ochotniczej Straży Pożarnej, przy ul. Św. Wawrzyńca 13.

V. BEZPIECZEŃSTWO POŻAROWE OBIEKTU

1. Bezpieczeństwo pożarowe budynków kubaturowych w świetle przepisów budowlanych, przeciwpożarowych i Polskich Norm.

Zgodnie z prawem budowlanym „obiekt budowlany tzn. budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi” należy projektować, budować i utrzymywać zgodnie z przepisami, w tym techniczno – budowlanymi, obowiązującymi Polskimi Normami oraz zasadami wiedzy technicznej w sposób zapewniający spełnienie wymagań podstawowych dotyczących między innymi bezpieczeństwa pożarowego.

Warunki techniczno – budowlane, o których mowa, dla budynków zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 14 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U.02.75.690 z późn. zm.).

Budynek i urządzenia z nim związane powinny być zaprojektowane i wykonane w sposób zapewniający w razie pożaru:

- nośność konstrukcji przez wymagany czas,
- ograniczenie rozprzestrzeniania się ognia i dymu w budynku,
- ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru na sąsiednie budynki,
- możliwość ewakuacji ludzi,
- bezpieczeństwo ekip ratowniczych.

2. Klasyfikacja pożarowa.

Budynek Urzędu Miejskiego w Orzeszu zakwalifikowany jest do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.

3. Klasa odporności pożarowej budynku

Wymagana klasa odporności pożarowej dla tego typu budynku wynosi;

– klasa odporności „C”

Wymagana klasa odporności ogniowej elementów budynku dla ZL III przedstawia się następująco;

- główna konstrukcja nośna – R 60
- konstrukcja dachu – R 15
- strop – REI 60
- ściana zewnętrzna – EI 30
- ściana wewnętrzna – EI 15

gdzie: R – oznacza nośność ogniową elementów budynku

E – szczelność ogniową elementów budynku

I – izolacyjność ogniową elementów budynku

(wielkości te wyrażone są w minutach).

4. Rzeczywista gęstość obciążenia ogniowego.

Gęstość obciążenia ogniowego dla pierwszej i drugiej kondygnacji budynku wynosi do 500 MJ/m².

Pomieszczenia piwnicy oraz strych zaliczono do strefy pożarowej o obciążeniu ogniowym powyżej 500 MJ/m²

5. Podział na strefy pożarowe

Całość stanowi jedną strefę pożarową. Powierzchnia tej strefy nie przekracza 8 000 m².

6. Parametry pożarowe występujących substancji palnych.

W obiekcie występują przede wszystkim materiały palne stałe, w postaci podatnej na zapalenie. Stanowią je: drewno, materiały drewnopochodne oraz tkaniny – jako typowe elementy wyposażenia wnętrz pomieszczeń o charakterze administracyjnym.

W obiekcie nie występują materiały mogące tworzyć z powietrzem mieszaninę wybuchową, w związku z czym zagrożenie wybuchem nie występuje.

7. Strefy zagrożenia wybuchem.

W toku realizowanej działalności nie przewiduje się występowania stałych stref zagrożenia wybuchem. Ewentualne zagrożenie wybuchem możliwe jest jednak podczas:

- prowadzenia na terenie budynku prac z użyciem palnych gazów (acetylen, LPG, wodór)
- doraźnego stosowania cieczy łatwo zapalnych, rozpuszczalników I i II klasy niebezpieczeństwa pożarowego.

8. Charakterystyczne, potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania.

Podstawowy cel ochrony przeciwpożarowej obiektu to ratowanie życia ludzi w nim się znajdujących, np. poprzez umożliwienie im sprawnej ewakuacji, ale również zminimalizowanie strat materialnych.

Podstawowymi potencjalnymi źródłami powstania pożaru są:

- Nieprzestrzeżenie zakazu palenia tytoniu i używania ognia otwartego w miejscach i w pomieszczeniach gdzie występują materiały palne,
- Składowanie materiałów i substancji palnych bez zachowania wymaganych odległości od urządzeń i instalacji, których powierzchnie mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C,
- Nieostrożne, niezgodne ze wskazaniem producenta posługiwanie się wszelkiego rodzaju odbiornikami energii elektrycznej,
- Uszkodzenia lub nieprawidłowa eksploatacja instalacji i urządzeń elektroenergetycznych,
- Operowanie cieczami łatwopalnymi w miejscach do tego celu nie przystosowanych i bez zapewnienia odpowiedniej wentylacji,
- Wyładowania atmosferyczne,
- Brak właściwego zabezpieczenia prac remontowo – konserwacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem prac z użyciem ognia otwartego,
- Podpalenia.

Skala szkód i zniszczeń spowodowanych pożarem związana jest ściśle z możliwością jego rozprzestrzeniania się. Podstawowymi czynnikami powodującymi możliwość rozprzestrzeniania się pożaru są:

- Ilość i rodzaj materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu (strefie pożarowej), w której nastąpiło zaprószenie ognia,
- Palne elementy konstrukcji obiektów i wystroju wnętrz,
- Brak zachowania wymaganych odległości między poszczególnymi obiektami,
- Składowanie materiałów palnych przy ścianach budynków posiadających otwory okienne lub palne konstrukcje,
- Czas swobodnego rozwoju pożaru, tj. czas od momentu powstania pożaru do jego zauważenia i podjęcia działań gaśniczych,
- Brak przeszkolenia pracowników Urzędu w zakresie zasad postępowania na wypadek powstania pożaru oraz obsługi sprzętu gaśniczego,
- Brak lub niesprawność urządzeń łączności i alarmowania,
- Nieefektywne działania ratowniczo-gaśnicze spowodowane między innymi:
  - utrudnionym dojazdem i dostępem do obiektów,
  - niedostatecznym zaopatrzeniem wodnym,
  - brakiem współdziałania pomiędzy kierującymi działaniami ratowniczo-gaśniczymi a pracownikami Urzędu.

Drogi rozprzestrzeniania się pożaru.

Powstały pożar rozprzestrzenił się będzie po występujących elementach palnych wyposażenia i wystroju wnętrza pomieszczenia poprzez przemieszczanie się płomienia po tych elementach będących ze sobą w styczności oraz poprzez promieniowanie ciepłe równomiernie we wszystkich kierunkach od miejsca jego powstania czyli ogniska pożaru.

Równomierność rozprzestrzeniania się pożaru we wszystkich kierunkach może zaniknąć w przypadku występowania ciągów wentylacyjnych znajdujących się w pomieszczeniach jak również powstałych w wyniku pozostawienia otwartych otworów okiennych lub drzwiowych.

Następujący w trakcie rozgorzenia pożaru wzrost temperatury spowoduje pęknięcie szyb w oknach przez co nastąpi nieograniczony dopływ tlenu do ogniska pożaru i zintensyfikuje proces palenia.

Wystąpić może rozprzestrzenianie się pożaru w obrębie pomieszczenia jak również w poziomie na sąsiednie pomieszczenia i ciągi komunikacyjne.

Szybkość rozprzestrzeniania się pożaru ograniczyć można do czasu przybycia jednostki ratowniczej poprzez usunięcie czyli ewakuację materiałów palnych z drogi rozprzestrzeniania się pożaru, prowadzenie działań gaśniczych z użyciem podręcznego sprzętu gaśniczego jak również poprzez ograniczenie dopływu tlenu do ogniska pożaru zamykając wszelkie występujące w obrębie pomieszczenia objętego pożarem otwory.

Na zewnątrz płonącego pomieszczenia pożar może rozprzestrzeniać się przez wszelkiego rodzaju nieszczelności, między innymi poprzez drzwi i okna.

Przez otwory okienne przeniesienie się ognia może nastąpić:

- bezpośrednio : na skutek zapalenia sąsiedniego obiektu (pomieszczenia) przez wydobywające się na zewnątrz płomienie.
- pośrednio : na skutek promieniowania ciepłego ogniska pożaru.

Stosowane drzwi drewniane mają bardzo małą odporność ogniową i stanowią drogę rozprzestrzeniania się pożaru.

Pod działaniem ciepła najszybciej ulegają zniszczeniu okolice spojenia ścian. Wówczas, nawet przez małe szczeliny, do sąsiednich pomieszczeń łatwo mogą przenikać gorące gazy pożarowe doprowadzając do zapalenia znajdujących się tam materiałów palnych.

Pożar może przenikać również przez szczelne, niepalne ściany i stropy. Jeżeli wskutek długotrwałego pożaru ściana lub strop rozgrzeje się do temperatury 200 - 300°C po stronie przeciwnej od miejsca pożaru, mogą wówczas zapalić się palne materiały przylegające do ściany lub znajdujące się przy stropie.

9. Zasady zapobiegania możliwości powstania i rozprzestrzeniania się pożaru.

Należy bezwzględnie przestrzegać przepisów przeciwpożarowych, co pozwoli ograniczyć możliwości zainicjowania oraz rozwoju pożaru.

Przeciwdziałanie zagrożeniu pożarowemu polegać winno w głównej mierze na eliminowaniu jego potencjalnych źródeł. Oznacza to między innymi konieczność przestrzegania następujących zasad:

- utrzymywanie instalacji i urządzeń elektrycznych zarówno oświetleniowych jak i służących do zasilania w stanie pełnej sprawności technicznej, szczególną uwagę zwracać należy na stan połączeń instalacyjnych wewnątrz puszek rozgałęzionych, gniazd wtykowych, wszelkiego rodzaju wyłączników, itp.
- zapewnienie właściwego stanu uziemień instalacji i urządzeń technologicznych i wentylacyjnych,
- poddawanie instalacji elektrycznych okresowym przeglądom i badaniom rezystancji izolacji przewodów oraz skuteczności ochrony przeciwpożarowej - badania te powinny być prowadzone co najmniej raz na pięć lat.
- stosowanie w pomieszczeniach, w których gromadzi się materiały palne wyłącznie punktów świetlnych z pełnymi kloszami ochronnymi (nie dotyczy świetlówek), przy czym osłony punktów świetlnych powinny być wykonane z materiałów niepalnych,
- przechowywanie materiałów palnych w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury powyżej 100°C,
- niedopuszczenie do przeciążania instalacji elektrycznych (włączanie nadmiernej ilości odbiorników),
- przestrzeganie zakazu tarasowania lub zewężania dróg, przejść i wyjść ewakuacyjnych,
- przestrzeganie zakazu wrzucania niedopałków papierosów i zapalek do koszy wykonanych z materiałów palnych i innych pojemników przeznaczonych na odpady materiałów palnych,
- niedopuszczenie do tarasowania dostępu do sprzętu gaśniczego, wyłączników prądu, tablic rozdzielczych, hydrantów, itp.
- utrzymywanie we właściwym stanie technicznym instalacji odgromowych oraz poddawanie tych instalacji okresowym badaniom co najmniej raz na pięć lat,
- zapewnienie właściwego prowadzenia i zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, a w szczególności prac spawalniczych i innych z użyciem ognia otwartego,
- zapewnienie przestrzegania zakazu składowania materiałów palnych pomiędzy budynkami, drogami pożarowymi oraz na przewodach odprowadzających instalacji odgromowej, itp.

VI. OGÓLNE ZASADY ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym są to prace prowadzone przy użyciu ognia otwartego jak: spawanie, zgrzewanie, lutowanie, cięcie przy użyciu palników oraz wszelkiego rodzaju czynności konserwacyjne lub remontowe prowadzone z użyciem gazów palnych, cieczy łatwo zapalnych, itp.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo właściciel obiektu lub upoważniona przez niego osoba zobowiązane są do :

1. Określenia stopnia zagrożenia pożarowego w rejonie w którym prace będą wykonywane.
2. Ustalenia rodzaju przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru.
3. Wskazania osób odpowiedzialnych za zabezpieczenie miejsca prowadzenia prac oraz za przebieg i zabezpieczenie miejsca po ich zakończeniu.

Podczas wykonywania prac należy przestrzegać następujących zasad :

1. Wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych, należy zabezpieczyć przed zapaleniem.
2. W pomieszczeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem cieczy łatwo zapalnych lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy gdy stężenie par cieczy lub gazów nie przekracza 10 % ich dolnej granicy wybuchowości.
3. W miejscu prowadzenia prac powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru
4. Po zakończeniu prac należy poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane oraz rejony przyległe
5. Prace mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione posiadające odpowiednie kwalifikacje
6. Zarządca obiektu jest obowiązany przed rozpoczęciem prac zapoznać wyznaczone osoby z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.
7. Sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym powinny być udokumentowane w ***Księżce prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym*** – załącznik nr 1 do instrukcji. Natomiast załącznik nr 2 i 3 do instrukcji bezpieczeństwa pożarowego zawiera wzory zezwolenia na prace oraz protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych.

VII. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU

Elementarne zasady skutecznego przeprowadzania akcji ratowniczo – gaśniczej przez pracowników związane są ściśle z:

- dokładną znajomością zagrożeń pożarowych występujących w budynku,
- znajomością zasad alarmowania jednostek straży pożarnej,
- dokładną znajomością rozmieszczenia wyłączników prądu elektrycznego,
- umiejętnością obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego i znajomością miejsc lokalizacji.

1. Zasady postępowania na wypadek powstania pożaru do czasu przybycia straży pożarnej.

W każdym przypadku zauważenia jakichkolwiek znamion pożaru (płomienie, dym, swąd, itp.) należy natychmiast powiadomić o tym fakcie:

- współpracowników i osoby znajdujące się w zagrożonym pomieszczeniu (strefie zakładu),
- Państwową Straż Pożarną, nr tel.: 998
- kierownictwo obiektu, w którym powstał pożar oraz właściciela obiektu

Podczas alarmowania straży pożarnej należy:

- po zgłoszeniu się dyspozytora PSP, spokojnie i wyraźnie podać swoje imię i nazwisko, numer telefonu z którego się korzysta, dokładny adres miejsca pożaru, co się pali oraz czy jest zagrożone życie ludzi,
- po przekazaniu informacji – meldunku o pożarze, nie należy odkładać słuchawki dotąd, dopóki dyspozytor nie potwierdzi przyjęci meldunku,
- odczekać kilkadziesiąt sekund przy aparacie telefonicznym na ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia.

Po wykonaniu czynności związanej z alarmowaniem powyższe informacje przekazać należy również Kierownictwu obiektu, w którym powstał pożar. Kierownik obiektu na podstawie uzyskanych informacji i własnego rozeznania podejmuje decyzje o dalszych działaniach, w tym między innymi o konieczności ewakuacji ludzi i mienia, odłączeniu mediów (prąd), działaniach ratowniczych, itp.

Po przybyciu pierwszej jednostki STRAŻY POŻARNEJ należy udzielić informacji o podjętych dotychczas działaniach oraz innych informacji mogących mieć wpływ na prowadzenie akcji oraz podporządkować się poleceniom kierującego działaniami.

2. Zasady likwidacji źródła ognia.

Przystąpienie do akcji gaszenia pożaru powinno rozpocząć się od:

- wyłączenia dopływu energii elektrycznej do pomieszczenia lub strefy objętej pożarem jeżeli zachodzi taka potrzeba

- wydania polecenia opuszczenia pomieszczenia lub strefy objętej pożarem przez osoby nie zaangażowane w akcji ratowniczo-gaśniczej

Jeżeli jest to możliwe należy podjąć działania w celu przerwania procesu spalania np. poprzez:

- usunięcie materiałów palnych ze strefy ognia,
- ochłodzenie palących się materiałów np. wodą,
- odcięcie dopływu tlenu do palącego się materiału przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego.

UWAGA: Należy pamiętać, że przed użyciem wody jako środka gaśniczego należy wyłączyć dopływ energii elektrycznej do budynku lub pomieszczenia, w którym powstał pożar. Nie należy używać wody do gaszenia materiałów z nią reagujących, cieczy palnych oraz mocno nagrzanym urządzeniach.

Akcją ratowniczo-gaśniczą do czasu przybycia Państwowej Straży Pożarnej kieruje Burmistrz Miasta, jego zastępca lub wyznaczony pracownik bądź osoba posiadająca predyspozycje w tym zakresie.

Wszystkich pracowników, niezależnie od zajmowanego stanowiska obowiązuje wykonywanie poleceń osoby kierującej akcją oraz udział w likwidacji pożaru środkami znajdującymi się na wyposażeniu zakładu, stosownie do otrzymanych poleceń.

Pracownikom nie wolno oddalać się od obiektu objętego pożarem bez zezwolenia osoby kierującej akcją oraz przełożonego, jeżeli pozostanie w tym miejscu nie zagraża życiu lub zdrowiu.

W czasie akcji ratowniczo-gaśniczej zachować należy szczególną dyscyplinę i porządek.

W przypadku braku skuteczności podejmowanych działań gaśniczych lub objęcia ogniem większej powierzchni i dalszego rozprzestrzeniania się pożaru, zwłaszcza w sposób zagrażający bezpieczeństwu ludzi przebywających w budynku, a także w każdej innej sytuacji zaistnienia bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia, a w szczególności:

- w przypadku pożaru, którego rozwój spowodować może odcięcie drogi ewakuacyjnej,
- w przypadku zauważenia dymu rozprzestrzeniającego się w budynku i braku możliwości ustalenia jego źródła, konieczne jest zarządzanie ewakuacji o szerszym zasięgu. Zakres i zasięg ewakuacji określa kierujący akcją ratowniczo-gaśniczą.

W pierwszym etapie ewakuować należy ludzi przebywających w strefie objętej pożarem oraz z pomieszczeń i stref z nią sąsiadujących. W sytuacjach, kiedy możliwe jest oddziaływanie produktów spalania na ludzi, którzy przebywają w obiekcie objętym pożarem niezbędnym staje się wezwanie na miejsce pogotowia ratunkowego do udzielenia pomocy potencjalnym ofiarom zadymienia.

Ewakuacja nie jest konieczna, a nawet nie jest wskazana w przypadku kiedy źródło ognia zostało zlokalizowane i obejmuje niewielką powierzchnię, co umożliwia jego likwidację przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego. W takim przypadku koniecznym staje się podjęcie zdecydowanych działań gaśniczych. W żadnym przypadku nie należy dopuścić do powstania paniki.

Po przybyciu Państwowej Straży Pożarnej należy bezwzględnie podporządkować się poleceniom dowodzącego tymi jednostkami strażaka oraz udzielić mu wszechstronnej

pomocy i informacji dotyczącej charakterystyki obiektu, rozmieszczenia materiałów i urządzeń stwarzających niebezpieczeństwo wybuchu, zagrożonych ludzi przebywających w budynku, itp.

UWAGI KOŃCOWE

Art. 9 Ustawy z dnia 24.08.1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U.Nr 81, poz. 351) – **kto zauważy pożar, klęskę lub inne miejscowe zagrożenie obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej bądź Policję.**

VIII. WSKAZANIA W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ DLA PRACOWNIKÓW INNYCH UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU

W budynku Urzędu Miejskiego w Orzeszu przy ul. Św. Wawrzyńca 21 oraz na terenie do niego przyległym zabrania się wykonywania czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji a w szczególności:

- używania ognia otwartego i palenia tytoniu w strefach zagrożonych pożarem - palenie tytoniu dozwolone jest wyłącznie w wyznaczonych pomieszczeniach),
- rzucanie niedopałków papierosów i zapalek do pojemników na odpady palne,
- przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury powyżej 100°C i linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji odgromowej,
- użytkowania wszelkiego rodzaju przenośników, elektrycznych urządzeń grzewczych bez zgody Kierownictwa obiektu oraz bez zachowania podstawowych warunków ochrony przeciwpożarowej i wskazań producenta,
- stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05m od żarówki,
- instalowania opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznej, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtykowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- eksploataowania urządzeń i instalacji, których nieprawidłowy stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru,
- dokonywania samodzielnych, нефachowych napraw urządzeń i instalacji mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe,
- eksploataowania urządzeń i instalacji niezgodne z wymaganiami i wskazaniami producenta,
- prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych bez uwzględniania zasad określonych w niniejszej oraz szczegółowej instrukcji oraz bez zgody właściciela obiektu,
- składania materiałów palnych w obrębie dróg i wyjść ewakuacyjnych,
- zawężania wewnętrznych dróg komunikacyjnych,
- zamykania wyjść ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający natychmiastowe ich otwarcie,
- uniemożliwianie lub ograniczenie dostępu do:

- podręcznego sprzętu i urządzeń gaśniczych,
- wyjść ewakuacyjnych,
- wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego, itp.
- używanie sprzętu przeciwpożarowego do celów nie związanych z gaszeniem pożaru,
- przechowywanie w budynkach (poza wyznaczonymi do tego celu i odpowiednio przygotowanymi pomieszczeniami) cieczy palnych, materiałów wybuchowych, itp.
- parkowania samochodów oraz składowania wszelkiego rodzaju materiałów w sposób utrudniający dojazd i dostęp do budynków i urządzeń przeciwpożarowych.

IX. ZADANIA I OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELA, UŻYTKOWNIKÓW ORAZ PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

1. Obowiązki Burmistrza Miasta.

Zgodnie z art. 3 Ustawy z dnia 24.08.1991r. o ochronie przeciwpożarowej, osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystająca ze środowiska przyrodniczego, budynku, obiektu lub terenu obowiązane są zabezpieczyć użytkowane środowisko, budynek, obiekt lub teren przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu zapewniając ochronę przeciwpożarową (art. 4) obowiązany jest w szczególności:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze,
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- wydawanie zezwoleń na prowadzenie prac pożarowo – niebezpiecznych,
- ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

2. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Do podstawowych zadań Sekretarza Miasta w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- nadzór nad przestrzeganiem przez pracowników wymagań i zasad w zakresie bezpieczeństwa pożarowego,
- wyciąganie konsekwencji w stosunku do pracowników nie wywiązujących się z powierzonych zadań w zakresie utrzymywania we właściwym stanie instalacji i urządzeń technologicznych, technicznych i zabezpieczających oraz nie przestrzegających zasad w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

Do podstawowych zadań Biura Organizacyjnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- zapewnienie terminowych przeglądów, badań i konserwacji urządzeń technologicznych, instalacji i urządzeń technicznych, zabezpieczających i przeciwpożarowych.

Do podstawowych zadań Naczelnika Rozwoju Miasta w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- zapoznanie pracowników firm obcych realizujących działania na terenie zakładu z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej obowiązującymi w poszczególnych obiektach oraz sprawowanie kontroli nad ich przestrzeganiem,
- sprawowanie nadzoru nad prawidłową organizacją i zabezpieczeniem prac pożarowo niebezpiecznych (spawalniczych, itp.) oraz prowadzenie wymaganej w tym zakresie dokumentacji,
- natychmiastowe podejmowanie działań zmierzających do likwidacji nieprawidłowości mogących spowodować niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu,
- kierowanie działaniami ratowniczo – gaśniczymi do czasu przejęcia dowodzenia przez straż pożarną,
- współpraca oraz udzielanie kierującemu działaniami ratowniczymi strażakowi niezbędnych informacji.

Do podstawowych zadań Głównego Specjalisty ds. BHP w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- zapewnienie przeszkolenia pracowników w zakresie wymagań ochrony przeciwpożarowej,

3. Obowiązki wszystkich pracowników Urzędu.

Każdy pracownik Urzędu zobowiązany jest do:

- uczestnictwa w organizowanych przez Urząd szkoleń przeciwpożarowych,
- posiadania znajomości wymagań ochrony przeciwpożarowej obowiązujących na terenie urzędu i w jego poszczególnych częściach oraz do bezwzględnego ich przestrzegania,
- znajomości zasad postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia oraz zasad alarmowania straży pożarnej.

W przypadku powstania pożaru każdy pracownik zobowiązany jest do:

- zaalarmowania osób znajdujących się z zagrożonej strefie i jej sąsiedztwie,
- powiadomienia kierownictwa obiektu o zdarzeniu i konieczności alarmowania straży pożarnej,
- przystąpienia do akcji ratowniczo-gaśniczej,
- podporządkowania się poleceniom kierującego działaniami ratowniczymi.

X. ORGANIZACJA I TECHNICZNE WARUNKI EWAKUACJI

Wszyscy pracownicy Urzędu oraz pracownicy firm prowadzących działalność lub wykonujący prace na rzecz Urzędu zobowiązani są do:

- brania czynnego udziału w ewakuacji osób przebywających w obszarze objętym ewakuacją,
- udzielania pomocy osobom poszkodowanym, udania się do wyznaczonych miejsc zbiórki w celu sprawdzenia obecności osób przebywających na terenie obiektu.
- przestrzegania zakazu parkowania na drogach pożarowych i zastawiania dostępu do wyjść ewakuacyjnych.

W przypadku powstania pożaru, bezpieczeństwo ludzi przebywających w budynku jest w znacznym stopniu uzależnione od ogólnych warunków ewakuacji panujących w obiekcie .

„ Pod pojęciem warunków ewakuacji rozumie się zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.”

Polegają one w szczególności na:

- zapewnieniu odpowiedniej szerokości i ilości wyjść,
- zachowaniu dopuszczalnych długości dojsć ewakuacyjnych,
- zabezpieczeniu dróg ewakuacyjnych przed przedostaniem się ognia.

DLA ZAPEWNIENIA BEZPIECZNEJ EWAKUACJI NALEŻY PRZESTRZEGAĆ NASTĘPUJĄCYCH ZASAD :

1. Nie składować materiałów palnych oraz jakichkolwiek przedmiotów na drogach ewakuacyjnych
2. Przestrzegać zakazu zamykania drzwi w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie
3. Nie ograniczać dostępu do wyjść ewakuacyjnych znajdujących się w pomieszczeniach.
4. Zapewniać w obiektach pełną informację, dla osób w nich przebywających, na temat wyjść i kierunków ewakuacji za pomocą znaków ewakuacyjnych zgodnych z obowiązującą Polską Normą.

Wszystkie wyjścia i przejścia na drogach ewakuacyjnych są oznakowane tablicami bezpieczeństwa i ewakuacyjnymi wskazującymi wyjścia i kierunki ewakuacji.

1. Ogólne zasady w procesie ewakuacji

Na drogach ewakuacyjnych (korytarzach, klatkach schodowych) mogą występować: zadymienie i gazy pożarowe.

Prowadząc ewakuację w utrudnionych warunkach należy pamiętać, że :

- poruszać się należy przy ścianach
- utrzymywać w grupie kontakt dotykowy pomiędzy członkami grupy
- poruszać się w pozycji schylonej (przy podłodze występuje najwięcej czystego powietrza)
- w przypadku schodzenia po schodach w pozycji schylonej należy schodzić tyłem
- przed wejściem w strefę dymów i gazów pożarowych przygotować, jeśli jest to możliwe, zmocone materiały np. chusteczki i chronić nimi drogi oddechowe (nos, usta)

W przypadku wystąpienia dużego zadymienia na korytarzu i braku możliwości wyjścia z pomieszczenia należy uszczelnić drzwi i przez okno wzywać pomocy. W takim przypadku straż pożarna dokona ewakuacji przy użyciu drabin lub innego sprzętu ratowniczego.

Jeżeli warunki pozwalają, ewakuację należy przeprowadzić w kierunku zgodnym ze wskazaniami znaków ewakuacyjnych zgodnie z planem (załącznik do instrukcji).

2. Ogólne zasady w procesie ogłaszania alarmu ewakuacyjnego

Ogłoszenie alarmu w związku z wystąpieniem zagrożenia na terenie obiektu odbywa się przez użycie głosu ludzkiego przez osoby, które zauważyły pożar.

Obowiązek powiadomienia innych o zauważonym zagrożeniu ciąży na każdej osobie.

Zgodnie z zapisem Ustawy o ochronie przeciwpożarowej „, każdy kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej, bądź policję ....”

Osoba ogłaszająca niebezpieczeństwo i konieczność ewakuacji powinna zachować daleko idący spokój. Należy wystrzegać się histerycznych krzyków, podając jednakże wiadomości donośnie i zdecydowanie z jednoczesnymi informacjami i rzeczowymi poleceniami do wykonania w kontekście dalszych działań związanych z alarmowaniem pozostałych osób jak również podjęciem akcji ratunkowej.

W obiekcie zarządza się ewakuację w przypadku pożaru jak również innych zagrożeń mogących wystąpić w obiekcie. Należy pamiętać także o tym iż nawet w przypadku małych zdarzeń często nie groźnych może wśród osób przebywających w obiekcie nastąpić wzrost niepokoju i panika doprowadzające do samorzutnej i niekontrolowanej ucieczki i w takich przypadkach zarządzenie zorganizowanej ewakuacji jest elementem przeciwdziałającym temu zagrożeniu. Ewakuację z obiektu przeprowadza się także w przypadku wystąpienia innego zagrożenia jak np. awarii budowlanej, awarii występującej w instalacjach użytkowych i innych.

Informację o zagrożeniu i konieczności opuszczenia obiektu należy podać głosem lub używając sprzętu nagłaśniającego (wskazane jest posiadanie przenośnego sprzętu nagłaśniającego). Powinna być ona przekazana spokojnie i często powtarzana.

Ewakuacją powinien kierować Burmistrz Miasta lub osoba przez niego wyznaczona , której należy się podporządkować. W przypadku wystąpienia zagrożenia należy powiadomić wszystkie osoby znajdujące się w danej chwili w obiekcie / personel powinien orientować się na bieżąco co do ilości osób znajdujących się w obiekcie i miejscu ich przebywania/.

W przypadku wątpliwości co do opuszczenia obiektu przez wszystkie osoby, informację tę należy przekazać dowódcy pierwszej przybyłej jednostki ratowniczo-gaśniczej.

Ewakuację należy przeprowadzać z użyciem istniejących w obiekcie wyjść i klatki schodowej.

Ogłoszenie alarmu należy zakończyć w momencie całkowitej pewności o dotarciu informacji do wszystkich osób mogących przebywać w obiekcie.

3. Techniczne warunki ewakuacji z budynku Urzędu Miejskiego w Orzeszu

Budynek posiada trzy wyjścia ewakuacyjne na zewnątrz budynku. Jedno z nich przystosowane jest dla osób niepełnosprawnych. Dodatkowe wyjście istnieje również z pomieszczenia kotłowni i prowadzi bezpośrednio na zewnątrz budynku. Miejsce zbiórki osób po ewakuacji znajduje się na parkingu przed budynkiem Urzędu.

4. Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji

Właściciel lub zarządca budynku przeznaczonego dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, niezakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzić praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji z całego obiektu.

O terminie przeprowadzenia tych działań jest zobowiązany powiadomić Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Mikołowie, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem. Państwowa Straż Pożarna może uczestniczyć w zaplanowanych ćwiczeniach.

Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji powinno polegać w szczególności na:

- przeprowadzeniu przez Burmistrza Miasta praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji z budynku,
- wyznaczeniu osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji oraz na sporządzeniu stosownej dokumentacji – osobę taką powinien wyznaczyć Burmistrz Miasta,
- sprawdzeniu warunków ewakuacji w budynku, tj. sprawdzeniu czy w praktyce budynek spełnia aktualnie obowiązujące wymagania techniczno-budowlane oraz porządkowe w zakresie ewakuacji, a w szczególności sprawdzenie czy:
  - zapewniono możliwości ewakuacji z pomieszczeń, w których przebywają ludzie na zewnątrz budynku lub do sąsiedniej strefy pożarowej,
  - zamknięto drzwiami wyjścia z pomieszczeń na drogi ewakuacyjne,
  - zapewniono aby drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne z budynku otwierały się zgodnie z kierunkiem ewakuacji tj. na zewnątrz,
  - zachowano długości przejść ewakuacyjnych tj. odległości od najdalszego miejsca w pomieszczeniu, w którym może znajdować się człowiek, do wyjścia na drogę ewakuacyjną lub bezpośrednio do wyjścia ewakuacyjnego na zewnątrz budynku, tak aby nie przekraczały one w żadnym z przypadków wartości 40m w strefach pożarowych ZL,
  - zapewniono, aby przejścia ewakuacyjne nie prowadziły łącznie przez więcej jak trzy pomieszczenia,
  - zapewniono możliwości otwierania drzwi ewakuacyjnych zgodnie z kierunkiem ewakuacji – wymaganie dot. m.in. pomieszczeń, w których jednorazowo może przebywać ponad 50 osób,
  - zachowano wymaganą szerokości przejść ewakuacyjnych w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, tj. nie mniejszych jak 0,9 m, lub co najmniej 0,8 m w przypadku przejścia służącego do ewakuacji do 3 osób,

- zapewniono wymaganą szerokości (w świetle) wyjść ewakuacyjnych z pomieszczeń oraz z budynku, nie mniejszej jak 0,9 m,
- zapewniono wymaganą szerokości (w świetle) drzwi na drogach ewakuacyjnych, nie mniejszej jak 0,9 m,
- zapewniono wymaganą wysokość (w świetle) wyjść ewakuacyjnych z pomieszczeń i z budynku, oraz drzwi na drogach ewakuacyjnych, nie mniejszej jak 2,0 m,
- zapewniono wymaganą szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych uwzględniającej parametr 0,6 m na każde 100 osób mogących przebywać na danej kondygnacji, jednak nie mniej jak 1,4 m, za wyjątkiem dróg, którymi będzie się ewakuować do 20 osób i które mogą posiadać szerokość co najmniej 1,2 m,
- zapewniono, aby skrzydła drzwi stanowiących wyjście na drogę ewakuacyjną nie zmniejszały wymaganej szerokości tej drogi po ich całkowitym otwarciu,
- zapewniono wymaganą wysokość dróg ewakuacyjnych nie mniejszej niż 2,2 m, oraz wysokość lokalnych obniżzeń na tej drodze (w tym drzwi) – 2 m, przy czym długość obniżonego odcinka nie może być większa niż 1,5 m,
- zapewniono wymaganą szerokość biegów (schodów) klatki schodowej co najmniej 1,2 m, zaś szerokości spoczników (podestów pomiędzy schodami) 1,5 m,
- zapewniono biegom i spocznikom klatki schodowej służącej celom ewakuacji klasy odporności ogniowej co najmniej R 60 oraz wykonania ich z materiałów niepalnych,
- zachowano dopuszczalną długość dojsć ewakuacyjnych tj. odległości od wyjść z pomieszczeń na drogę ewakuacyjną do wyjścia na zewnątrz budynku, tak aby nie przekraczały 30 m przy jednym dojściu ewakuacyjnym i 60m przy co najmniej dwóch dojściach ewakuacyjnych,
- nie umieszczono przedmiotów (np. mebli, elementów dekoracyjnych i reklamowych, itp.) na drogach ewakuacyjnych, w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości jak wyżej,
- nie umieszczono elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wymaganych wartości jak wyżej,
- stosowane są wyłącznie co najmniej trudno zapalne materiały i wyroby budowlane na drogach ewakuacyjnych, niepalne lub nie zapalne oraz nie kapiące i nie odpadające pod wpływem ognia okładziny sufitowe lub sufity podwieszane na drogach ewakuacyjnych,

Jeżeli warunki ewakuacji jak wyżej zostały spełnione, to można przejść do etapu tworzenia założeń do praktycznego sprawdzenia organizacji ewakuacji. Jeżeli nie, to należy podjąć natychmiastowe usunięcie nieprawidłowości i braków, gdy to jest możliwe. Natomiast w przypadku gdy nie jest to możliwe, np. ze względu na konieczność dokonywania zmian konstrukcyjno-budowlanych należy uwzględnić te miejsca w opracowanych założeniach do praktycznego sprawdzenia ewakuacji, jako miejsca o szczególnym zagrożeniu i ująć je np. w planie dostosowania obiektu do wymagań ochrony przeciwpożarowej.

- Przyjęciu i opracowaniu założeń do przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji ewakuacji ludzi z budynku, w tym:
  - a) ustaleniu rodzaju i miejsca zagrożenia, którego wynikiem będzie przeprowadzenie ewakuacji ludzi z obiektu (np. pożar w sali na II kondygnacji)
  - b) ustaleniu czasu oraz zakresu działań w trakcie ewakuacji dla osób funkcyjnych – kierujących działaniami ewakuacyjnymi np. godz. 10.00 zauważenie przez jednego z pracowników zadymienia w sali na II kondygnacji,
  - c) natychmiastowe powiadomienie pracowników oraz Burmistrza,

- Burmistrz Miasta zarządza ewakuację wszystkich osób z całego budynku, umówionym sygnałem ogłaszamy ewakuację budynku – w sposób stanowczy ale bez oznak zdenerwowania np. za pomocą kurierów (wyznaczonych pracowników),
- pracownicy natychmiast, sprawnie, bez zbędnej zwłoki opuszczają pomieszczenia w których się znajdują, przymykają drzwi (nie muszą ich zamykać na klucz) i kierują się do uprzednio wyznaczonego, oznakowanego wg PN miejsca zbiórki do ewakuacji.
- miejsce zbiórki powinno być znane wszystkim pracownikom.
- osoby odpowiedzialne za ewakuację wskazują kierunek do wyjścia ewakuacyjnego dla pracowników,
- w czasie prowadzonej ewakuacji osoba wyznaczona np. portier wyłącza prąd i gaz, ewentualnie kieruje przybyłe jednostki straży w pobliże budynku i miejsc szczególnie zagrożonych.
- na miejscu zbiórki do ewakuacji wyznaczona osoba sprawdza stan zdrowia i obecność pracowników Urzędu, o zaistniałych nieprawidłowościach melduje Burmistrzowi,
- pracownicy nie mogą sami opuścić miejsca zbiórki do ewakuacji i samodzielnie wrócić do budynku,
- kierującym ewakuacją jest Burmistrz Miasta, który w razie potrzeby informuje przybyłego dowódcę straży o stanie ewakuacji, osobach zagrożonych lub poszkodowanych,
- d) sprawdzeniu organizacji ewakuacji, poprzez jej przeprowadzenie w praktyce, przy uwzględnieniu wszystkich jej elementów składowych, tj. sprawdzeniu:
  - działania środków alarmowania oraz skuteczności przyjętych sposobów alarmowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia,
  - skuteczności sił i środków przewidzianych do przeprowadzenia ewakuacji,
  - prawidłowości przyjętego sposobu prowadzenia ewakuacji (prawidłowość podjętej decyzji o ewakuacji, umiejętność kierowania ewakuacją, realizacja przyjętych zasad ewakuacji),
  - przestrzegania przez ewakuujących i ewakuowanych określonych zasad prowadzenia ewakuacji,
  - prawidłowości rozmieszczenia oznakowania dróg ewakuacyjnych.
- e) sporządzeniu wniosków z praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji, które będą służyły jako:
  - materiał szkoleniowy dla pracowników oraz osób funkcyjnych,
  - podstawa do ujmowania w planach modernizacji obiektu zaleceń związanych z poprawą warunków ewakuacji.

Wzór Protokołu z przeprowadzonych ćwiczeń z zakresu ewakuacji obiektu lub jego części stanowi załącznik nr 6 do niniejszej instrukcji.

XI. ORGANIZACJA SZKOLENIA PRZECIWOPOŻAROWEGO

Zgodnie z ustawą z dnia 24.08.1991r. o ochronie przeciwpożarowej wszyscy pracownicy powinni być zapoznani z przepisami przeciwpożarowymi, zasadami zabezpieczenia budynków, urządzeń i instalacji oraz zasadami postępowania na wypadek powstania pożaru. Obowiązek organizacji szkolenia ciąży na właścicielu, zarządzającym lub użytkowniku obiektu.

Celem szkolenia przeciwpożarowego jest zapoznanie pracownika z ogólnymi zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi w obiekcie i na terenie Ośrodka Zdrowia. Szkolenie to można połączyć z ogólnym instruktarzem w zakresie BHP.

Podstawą szkolenia powinna być *Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku Urzędu Miejskiego w Orzeszu przy ul. Św. Wawrzyńca 21.*

Każdego pracownik powinien potwierdzić fakt zapoznania się z ww. dokumentami podpisując *Oświadczenie (załącznik nr 4).*

Program szkolenia podstawowego powinien obejmować:

- zasady odpowiedzialności za bezpieczeństwo obiektu, organizacja ochrony przeciwpożarowej w zakładzie,
- charakterystyka występujących zagrożeń pożarowych i innych, w tym:
  - właściwości palnych materiałów,
  - przyczyny powstawania pożarów,
  - możliwości przyczyny rozprzestrzeniania się pożarów, dymów, toksycznych produktów spalania, itp.
- zastosowane w obiekcie zabezpieczenia, jak:
  - podział na strefy pożarowe,
  - urządzenia alarmowe,
  - podręczny sprzęt gaśniczy, itp.
- zasady ewakuacji ludzi i mienia, a w szczególności:
  - techniczne warunki ewakuacji,
  - organizacja i przebieg ewakuacji,
- zasady postępowania w przypadku pożaru, a tym:
  - sposoby, zasady i możliwości alarmowania,
  - sposoby likwidacji pożaru i ograniczania jego skutków.

Uczestnicy szkolenia powinni zostać jednoznacznie poinformowani o obowiązku natychmiastowego wszczęcia alarmu w przypadku zauważenia jakichkolwiek znamion pożaru lub innego zagrożenia. Powinni znać przy tym przyjęty system alarmowania straży pożarnej, jak długi może być czas dojazdu jednostek straży pożarnej.

Kwalifikacje osób upoważnionych do prowadzenia szkoleń o tematyce przeciwpożarowej określa art. 4 ust.2 b ustawy o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2002r. Nr 147, poz. 1229 z późn. zm. – ostatnie zmiany w Dz.U. z 2005r. Nr 100, poz. 8350 – osoby te powinny posiadać co najmniej wykształcenie średnie i ukończone szkolenie inspektorów ochrony przeciwpożarowej lub mieć tytuł zawodowy technika pożarnictwa lub uzyskać uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu technika pożarnictwa w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego – technika pożarnictwa.

Szkolenie okresowe polegać powinno na doskonaleniu nabytych podczas szkoleń podstawowych postępowania na wypadek pożaru i utrwaleniu posiadanej wiedzy z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Jest to również okazja do przedstawienia wszelkich zmian dotyczących zarówno produkcji oraz wynikających z tego zagrożeń. Szkolenie okresowe powinno być organizowane nie rzadziej niż raz na dwa lata.

Szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej powinien prowadzić doświadczony specjalista ds. bezpieczeństwa pożarowego.

Dokumentację ze szkolenia przeciwpożarowego stanowią:

- program szkolenia,
- lista uczestników (z podpisami),
- podpisane oświadczenie (załącznik nr 4 do instrukcji)

XII. ZASADY WYPOSAŻENIA OBIEKTU W SPRZĘT GAŚNICZY, ZNAKI EWAKUACYJNE I PRZECIWPÓŻAROWE.

1. Sprzęt gaśniczy

1. Obiekt powinien być wyposażony w sprzęt gaśniczy i agregaty dostosowane do gaszenia tych grup pożarów, określonych Polskich Normach, które mogą wystąpić w obiekcie.
2. Sprzęt powinien być poddany badaniom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w instrukcjach obsługi i Polskich Normach. Czynności konserwacyjne powinny być prowadzone nie rzadziej niż raz na rok, a ich zakres powinien być zgodny z instrukcją obsługi ustaloną przez producenta.
3. Przy rozmieszczaniu sprzętu w obiekcie należy stosować następujące zasady:
  - a) sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych,
  - b) do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m,
  - c) odległość dojścia do sprzętu nie może być większa niż 30 m,
  - d) sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenie mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła,
  - e) oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu powinno być zgodne z PN.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach w obiekcie zakwalifikowanym do ZL III powinna przypadać na każde 100 m² powierzchni.

Biorąc powyższe pod uwagę budynek Urzędu Miejskiego w Orzesze powinien być wyposażony w sprzęt gaśniczy (gaśnice proszkowe ABC_E o wadze ładunku gaśniczego 4kg lub 6kg) wg planu rozmieszczenia sprzętu (załącznik nr 5)

2. Znaki ewakuacyjne i przeciwpożarowe

Znaki ewakuacyjne mają za zadanie ukierunkować w każdym obiekcie ruch strumieni ludzkich zgodnie z przyjętą koncepcją ewakuacji. Szczególnie ważne jest zwrócenie na to uwagi w tych miejscach, z których prowadzi więcej niż jedna droga ewakuacyjna.

Podstawowa zasada określająca rozmieszczenie znaków ewakuacyjnych wynika bezpośrednio ze sformułowania zawartego w polskich przepisach, mówiącego o konieczności dostarczania informacji niezbędnych do ewakuacji: z każdego miejsca na drodze

ewakuacyjnej, w którym może pojawić się wątpliwość co do kierunku ewakuacji, powinien być widoczny znak ewakuacyjny.

Najczęściej stosowane znaki graficzne z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz ewakuacji:

- hydrant wewnętrzny, znak ten stosowany jest na drzwiach szafki hydrantowej

- gaśnica proszkowa

- przeciwpożarowy wyłącznik prądu

- ręczny ostrzegacz pożaru

- kierunek drogi ewakuacyjnej

- wyjście ewakuacyjne, znak stosowany do oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia

- drzwi ewakuacyjne w prawo

- drzwi ewakuacyjne w lewo

- kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej w prawo

- kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej w lewo

- kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę w prawo

- kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w prawo

XIII. SPOSÓB PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM GAŚNIC, INNYCH URZĄDZEŃ ORAZ INSTALACJI

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów: *„Urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie powinny być wykonane zgodnie z projektem uzgodnionym przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, a warunkiem dopuszczenia do ich użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób i badań, potwierdzających prawidłowość ich działania. Urządzenia przeciwpożarowe oraz gaśnice przenośne i przewoźne powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami i w sposób określony w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi, opracowanych przez ich producentów. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach ustalonych przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.”* (Dz.U.Nr 109, poz.719, §3)

Prawo budowlane oraz przepisy z zakresu ochrony przeciwpożarowej wymagają, aby obiekty budowlane były w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli:

- okresowej – co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego:
  - a) elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu,
  - b) instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska,
  - c) instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych)
    - okresowej – co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia. Kontrolą tą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów,
    - okresowej – bezpiecznego użytkowania obiektu każdorazowo w przypadku wystąpienia czynników zewnętrznych oddziaływujących na obiekt, związanych z działaniem człowieka lub sił natury, takich jak: wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, osuwiska ziemi, pożary lub powódzie, w wyniku których następuje uszkodzenie obiektu budowlanego lub bezpośrednie zagrożenie takim uszkodzeniem, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska.
    - Okresowej – polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego kotłów, z uwzględnieniem efektywności energetycznej kotłów oraz ich wielkości do potrzeb użytkowych;
      - a) co najmniej raz na 2 lata – opalanych nieodnawialnym paliwem ciekłym lub stałym o efektywnej nominalnej wydajności ponad 100 kW,
      - b) co najmniej raz na 4 lata – opalanych nieodnawialnym paliwem ciekłym lub stałym o efektywnej nominalnej wydajności 20kW do 100 kW oraz kotłów opalanych gazem.
        - Okresowej – co najmniej raz na 5 lat polegającej na ocenie efektywności energetycznej zastosowanych urządzeń chłodniczych w systemach klimatyzacji, ich wielkości w stosunku do wymagań użytkowych o mocy chłodniczej nominalnej większej niż 12kW.

Zanieczyszczenia z przewodów dymowych i spalinowych usuwa się w okresach ich użytkowania:

- od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych – co najmniej raz w miesiącu, jeżeli przepisy miejscowe nie stanowią inaczej;
- od palenisk opalanych paliwem stałym – co najmniej raz na 3 miesiące
- od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym – co najmniej raz na 6 miesięcy.

Wspomniane wyżej kontrole powinny być dokonywane przez osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności. Kontrolę stanu technicznego instalacji elektrycznych, piorunochronnych i gazowych powinny przeprowadzać osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych i gazowych.

1. Sposoby poddawania przeglądom technicznym i konserwacyjnym gaśnic przenośnych

Obiekty muszą być wyposażone w odpowiednie ilości gaśnic o najwyższej jakości, pracownicy powinni posiadać umiejętności posługiwania się nimi. Gaśnice te muszą być sprawne i niezawodne, ciągle gotowe do działania.

Aby to spełnić, musi mieć pełne zabezpieczenie serwisowe. Do zakresu działań na rzecz „utrzymania gaśnic w gotowości” należy zaliczyć:

- **Przeгляд** - kontrolę wykonaną przez użytkownika lub jego przedstawiciela. Zaleca się wykonywanie regularnej kontroli wzrokowej, która powinna sprawdzić czy gaśnica:

- znajduje się w miejscu do tego przeznaczonym,
- nie jest zastawiona i ma czytelną instrukcję obsługi,
- nie jest w sposób widoczny uszkodzona,
- ma plomby i wskaźniki nieuszkodzone,
- wskaźniki ciśnieniomierzy w zakresie działania,
- czy gaśnica jest odpowiedniego typu i wielkości napełnienia.

W zakresie kontroli jest ocena stanu technicznego gaśnicy. Jeżeli gaśnica została zakwalifikowana do konserwacji, musi zostać zastąpiona przez gaśnicę tego samego typu, przeznaczoną do tej samej grupy pożarów i o takiej samej zdolności gaśniczej.

- **Konserwacja** – czyli czynności służące utrzymaniu urządzenia w dobrym stanie technicznym. Należy między innymi wykonać i sprawdzić:

- ogólny stan gaśnicy,
- czytelność, kompletność i prawidłowość napisów,
- stan węży i zabezpieczeń,
- terminy przypadających kontroli zbiorników ciśnieniowych,
- powłokę malarską,
- elementy z tworzywa sztucznego, czy nie są uszkodzone,
- ciężar lub objętość środka gaśniczego,
- sprawdzić czy środek gaśniczy nadaje się do ponownego wykorzystania,
- dokonać odpowiednich napisów,
- sprawdzić uchwyt gaśnicy – czy nie jest uszkodzony i dobrze przytwierdzony.

Usterki stwierdzone podczas konserwacji należy usunąć, a uszkodzone elementy wymienić na takie same jakie były w dokumentacji świadectwa CNBOP.

- **Naprawa** – wykonuje się gdy zasadnicze elementy gaśnic takie jak prądownica, głowica, zawory uległy zniszczeniu.

Niedopuszczalne są naprawy zbiorników, a także zaworów bezpieczeństwa.

W naprawie muszą być stosowane części, środki gaśnicze i cechy techniczne takie same na jakie wyrób otrzymał certyfikat CNBOP.

Za podstawowe zadania przy remoncie gaśnic należy uznać:

- całkowite zdemontowanie gaśnicy na części składowe,
  - wykonanie próby ciśnieniowej na zbiorniku (zbiorniki nieoznakowane nie powinny być remontowane lecz wycofane złomowane),
  - sprawdzić za pomocą sondy świetlnej wewnątrz zbiornika – czy są ślady korozji lub inne uszkodzenia,
  - poddać głowice, zawory, węże działaniu ciśnienia równego ciśnieniu próbnemu zbiornika.
  - wymienić uszkodzone części,
  - sprawdzić lub wymienić zabezpieczenia,
  - gaśnice proszkowe otwierać w suchych warunkach, w najkrótszym czasie, w celu zminimalizowania skutków oddziaływania na proszek wilgoci zawartej w powietrzu,
  - napełnić ponownie tym samym środkiem gaśniczym,
  - nie mieszać lub dosypywać proszków różnych typów. Powstaje reakcja, która powoduje zbrylenie się proszku oraz wzrost ciśnienia w zamkniętym zbiorniku, który może być niebezpieczny dla użytkownika,
  - wykonać ponowny montaż zgodnie z instrukcją, zaleceniami producenta,
  - uzupełnić dane szczegółowe na etykiecie konserwacji.
- **Eliminowanie** (wycofanie) gaśnic nie nadających się do konserwacji
Konserwacji pewnych gaśnic – ze względu na przestarzałą konstrukcję, skomplikowany sposób użycia, stare i nie produkowane środki gaśnicze, brak oryginalnych części zamiennych, itp. – nie powinno się wykonywać.
Przykładami takich gaśnic są:
    - gaśnice pianowe z pianą chemiczną,
    - gaśnice ze zbiornikami nitowanymi lub z tworzyw sztucznych,
    - gaśnice wymagające przy ich uruchamianiu odwrócenia do góry dnem,
    - gaśnice wymagające przy ich uruchamianiu odwrócenia do góry dnem lub odwrócenia do góry dnem i uderzenia o podłogę,
    - gaśnice, których konserwacja nie może być zakończona z uwagi na brak części zamiennych lub odpowiednich środków gaśniczych.

Etykieta konserwacji

Informacje dotyczące konserwacji powinny być umieszczone na etykiecie, która nie powinna zakrywać żadnych napisów producenta i powinna być rozpoznawalna.

Na etykiecie powinny być podane następujące informacje:

- rodzaj konserwacji (przeгляд, konserwacja, remont),
- nazwa i adres jednostki konserwującej,
- znak bezspornie identyfikujący osobę wykonującą usługę,
- data (rok, miesiąc) konserwacji.

2. Urządzenia oraz instalacje elektryczne

Urządzenia oraz instalacje elektryczne poddawanie powinny być okresowym przeglądom i badaniom rezystancji izolacji przewodów oraz skuteczności ochrony przeciwpożarowej - badania te powinny być prowadzone co najmniej raz na pięć lat.

Przeglądy i konserwacja oświetlenia ewakuacyjnego.

- Instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, podlegają okresowym przeglądom i konserwacji, w terminach i na zasadach określonych przez producenta systemu, nie rzadziej niż raz w roku.

- Każdorazowy przegląd oświetlenia ewakuacyjnego w obiekcie powinien polegać na:
  - sprawdzeniu działania wszystkich opraw oświetlenia ewakuacyjnego,
  - wykonaniu prób funkcjonalnych działania oświetlenia ewakuacyjnego,
  - sprawdzeniu pojemności baterii zasilających,
  - wykonaniu pomiarów natężenia oświetlenia ewakuacyjnego,
  - wykonaniu pomiarów elektrycznych, potwierdzających sprawność instalacji.
- Sprawdzenie prawidłowości oświetlenia dróg ewakuacyjnych powinno być dokonywane przy włączonym oraz wyłączonym oświetleniu ogólnym i powinno obejmować:
  - sprawdzenie czy znaki ewakuacyjne znajdują się nad wyjściami i czy są widoczne,
  - sprawdzenie, czy znaki ewakuacyjne znajdują się w miejscach zmiany kierunku drogi ewakuacyjnej oraz na drogach ewakuacyjnych, w takich miejscach, aby w każdym miejscu drogi ewakuacyjnej był widoczny co najmniej jeden znak,
  - sprawdzenie, czy wymiary i symbole piktogramów odpowiadają normom oraz czy lampy oświetlenia dróg ewakuacyjnych nie powodują oślepienia przy załączonym zasilaniu,
  - sprawdzenie, czy znaki ewakuacyjne są dobrze widoczne z odległości i czy kolory piktogramów posiadają odpowiedni kontrast, umożliwiający ich rozpoznanie,
  - sprawdzenie, czy znaki są oświetlane w trybie pracy ciągłej,
  - sprawdzenie za pomocą luksomierza natężenia oświetlenia na drodze ewakuacyjnej,
  - sprawdzenie czasu świecenia dróg ewakuacyjnych, po wyłączeniu zasilania głównego, a pod koniec czasu świecenia – ponowne sprawdzenie natężenia oświetlenia.
- Dla określenia skuteczności oświetlenia ewakuacyjnego, należy wykonać pomiary natężenia oświetlenia przynajmniej w dwóch punktach dla każdej lampy (w żadnym punkcie powierzchni dróg ewakuacyjnych natężenie oświetlenia nie powinno być $< 1 \text{ lx}$).
- Szczegółowy zakres okresowych przeglądów i konserwacji powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami producenta systemu, określonymi w instrukcji obsługi.
- Dla zapewnienia realizacji przeglądów i konserwacji oświetlenia, administrator (właściciel budynku) zawiera umowę z konserwatorem, zlecając realizację odpowiednich czynności w sposób określony instrukcją obsługi, opracowaną przez producenta systemu.
- Przeprowadzenie przeglądów i konserwacji oświetlenia ewakuacyjnego powinno zostać udokumentowane przez konserwatora systemu, wpisem potwierdzającym sprawność oświetlenia oraz zatwierdzającym wyniki przeprowadzonych pomiarów instalacji i wyniki pomiarów natężenia oświetlenia ewakuacyjnego do książki eksploatacji instalacji.
- Dokonane naprawy lub wymiana elementów systemu oświetlenia winny zostać odnotowane przez konserwatora w książce eksploatacji prowadzonej w okresie użytkowania systemu.

3. Instalacje odgromowe

Badania okresowe należy wykonywać nie rzadziej niż co 5 lat, lub w przypadku przebudowy lub/albo zmiany funkcji obiektu.

Badania urządzeń piorunochronnych dotyczą:

- oględzin części nadziemnej polegające na sprawdzeniu zgodności z wymaganiami normy, sprawdzeniu wymiarów i rodzajów połączeń elementów sztucznych,
- sprawdzeniu ciągłości połączeń,

- pomiaru rezystancji uziemienia,
- sprawdzenie stanu uziomów,
- sprawdzenie zgodności z metryką urządzenia piorunochronnego.

4. Instalacja grzewcza i gazowa

Ogrzewanie wodne zasilane centralnego ogrzewania zasilane jest z własnej kotłowni gazowej mieszczącej się w pomieszczeniu piwnicznym. Główny zawór gazowy znajduje się na zewnątrz budynku. Okresowe badania techniczne instalacji gazowej należy prowadzić co najmniej raz w roku.

5. System sygnalizacji pożarowej

5.1. Dla zapewnienia warunków funkcjonowania sygnalizacji pożarowej należy:

- opracować instrukcję postępowania w przypadku wystąpienia alarmów pożarowych, technicznych oraz zgłoszeń o uszkodzeniach i innych zdarzeniach,
- określić sposoby zapobiegania fałszywym alarmom przy prowadzeniu prac podczas których występują zewnętrzne oznaki pożaru,
- zapewnić właściwą obsługę instalacji po wystąpieniu uszkodzenia, pożaru lub innego miejscowego zdarzenia, które mogłoby mieć ujemny wpływ na instalację,
- zapewnić odpowiednie warunki przeprowadzenia wymaganych czynności konserwacyjnych w określonych dla systemu czasookresach,
- prowadzić książkę eksploatacji i odnotować w niej wszelkie zdarzenia dotyczące użytkowania systemu lub wpływające na jego funkcjonowanie,
- zapewnić wykonanie odpowiedniej modyfikacji instalacji, jeżeli wystąpią jakiegokolwiek istotne zmiany w sposobie użytkowania pomieszczeń budynku,
- zapewnić odpowiednie przeszkolenie osób nadzorujących pracę centrali sygnalizacji pożaru w zakresie jej obsługi.

Realizację zadań w powyższym zakresie zapewnia autoryzowana firma serwisowa, a bezpośredni nadzór nad realizacją umowy sprawuje pracownik odpowiedzialny za sprawy ochrony przeciwpożarowej.

5.2. Zapewnienie właściwych warunków funkcjonowania systemu sygnalizacji pożarowej w codziennym użytkowaniu obiektu wymaga w szczególności:

- utrzymywania systemu sygnalizacji pożarowej w pełnej sprawności technicznej,
- utrzymywania co najmniej 0,5 m wolnych przestrzeni wokół czujek,
- eliminowania przeszkód, powstrzymujących ruch produktów spalania do czujek,
- zagwarantowania nieutrudnionego dostępu do ręcznych ostrzegaczy pożarowych,
- zapewnienia właściwego nadzoru nad pracą centrali sygnalizacji pożaru.

5.3. Zapewnienie ww. warunków w zakresie funkcjonowania systemu sygnalizacji pożaru należy do obowiązków pracownika odpowiedzialnego za sprawy przeciwpożarowe.

5.4. Wszelkie informacje związane z funkcjonowaniem systemu sygnalizacji pożarowej winny być odnotowane w „Książce eksploatacji”, w której winny również znajdować się dane pozwalające na identyfikację osoby odpowiedzialnej za realizację czynności serwisowych oraz osoby sprawującej bieżącą kontrolę funkcjonowania systemu.

5.5. Książka eksploatacji powinna być przechowywana w miejscu dostępnym dla upoważnionych osób (np. w pobliżu centrali).

- 5.6. W celu zapewnienia funkcjonowania systemu sygnalizacji pożarowej, powinien on być systematycznie sprawdzany i poddawany obsłudze technicznej przez autoryzowaną firmę serwisową, zalecając prowadzenie przeglądów, obsługę techniczną i naprawy elementów systemu sygnalizacji pożarowej, obejmujących:
- czynności konserwacyjne w normalnych warunkach użytkowania systemu,
  - czynności konserwacyjne obejmujące specjalną obsługę techniczną,
  - czynności obejmujące naprawy i modyfikację systemu.
- 5.7. Konserwacja systemu sygnalizacji pożarowej powinna być przeprowadzana wyłącznie przez osoby właściwie przeszkolone przez producenta lub dostawcę zainstalowanych urządzeń i kompetentne w zakresie specjalności wymaganych do kontroli, obsługi technicznej i napraw zainstalowanego systemu.
- 5.8. Przeglądy i obsługę systemu sygnalizacji pożarowej mające na celu zapewnienie stałego, ciągłego i prawidłowego funkcjonowania systemu w normalnych warunkach użytkowania obiektu obejmują obsługę codzienną, miesięczną, kwartalną i roczną.

Obsługa codzienna prowadzona jest przez pracownika dozoru prac centrali i obejmuje czynności realizowane z chwilą rozpoczęcia pracy:

- sprawdzenie, czy centrala systemu wykazuje stan dozoru,
- sprawdzenie, czy każdy stan poza stanem dozoru został zapisany a książka eksploatacji i odpowiednio potraktowany przez obsługę centrali lub przekazana została odpowiednia informacja do konserwatora systemu,
- sprawdzenie, czy instalacja została przywrócona do stanu podstawowego po każdym wyjściu ze stanu normalnej pracy, testowana lub wyciszana.

Obsługa miesięczna realizowana jest przez przeszkolonego pracownika nadzorującego pracę centrali w pierwszym dniu miesiąca i obejmuje:

- przeprowadzenie testów wskaźników optycznych centrali sygnalizacji pożaru.

Obsługa kwartalna przeprowadzana jest przynajmniej raz na trzy miesiące przez konserwatora systemu w ramach zawartej umowy serwisowej i obejmuje:

- sprawdzenie wszystkich zapisów w książce eksploatacji i ewentualnie podjęcie działań mających na celu doprowadzenie do prawidłowej pracy instalacji,
- spowodowanie zadziałania co najmniej jednej czujki lub ręcznego ostrzegacza pożarowego w każdej strefie, w celu sprawdzenia czy centrala sygnalizacji pożarowej prawidłowo odbiera i wyświetla określone sygnały, emituje alarm akustyczny oraz uruchamia wszystkie inne urządzenia alarmowe i pomocnicze,
- sprawdzenie, czy nadzorowanie uszkodzeń centrali działa prawidłowo,
- sprawdzenie zdolności centrali do uruchomienia urządzeń zewnętrznych,
- przeprowadzenie wszystkich innych prób, określonych dokumentacją techniczno-ruchową systemu,
- rozpoznanie, czy nastąpiły jakiegokolwiek zmiany budowlane lub zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń, które mogłyby mieć wpływ na poprawność rozmieszczenia czujek i ręcznych ostrzegaczy pożarowych oraz urządzeń alarmowych (a jeżeli tak – wykonane czynności przewidzianych dla obsługi rocznej).

Obsługa roczna – powinna być przeprowadzona przynajmniej raz w roku przez konserwatora systemu w ramach zawartej umowy serwisowej i obejmować:

- przeprowadzenie prób, kontroli i testów przewidzianych dla obsługi codziennej, miesięcznej i kwartalnej,

- sprawdzenie działania każdej czujki wg zaleceń określonych przez producenta (dopuszczalne jest sprawdzenie kolejnych 25% czujek przy kontroli kwartalnej),
- sprawdzenie zdolności centrali do wykonywania wszelkich funkcji pomocniczych przewidzianych dla systemu,
- sprawdzenie w formie oględzin (wzrokowe), czy wszystkie połączenia kablowe i aparatura są sprawne, nieuszkodzone i odpowiednio zabezpieczone,
- przeprowadzenie oględzin mających na celu ustalenie, czy w obiekcie wystąpiły zmiany w sposobie użytkowania pomieszczeń lub budowlane, które wpływają na poprawność rozmieszczenia czujek, ręcznych ostrzegaczy pożaru oraz urządzeń alarmowych,
- sprawdzenie, czy pod każdą czujką jest utrzymywana wolna przestrzeń co najmniej 0,5 m oraz czy ręczne ostrzegacze pożarowe są dostępne, widoczne i oznakowane,
- sprawdzenie stanu wszystkich baterii akumulatorów rezerwowych (każda bateria powinna być wymieniana w odstępach czasu wg zaleceń producenta).

5.9. Każda zauważona nieprawidłowość podczas obsługi codziennej, miesięcznej, kwartalnej lub rocznej powinna być odnotowana w książce eksploatacji i usunięta przez wykonującego obsługę lub konserwatora.

5.10. Kontrole i obsługi okresowe winny być przeprowadzane w sposób bezpośredni, manualny, poprzez ręczne wykonanie prawdziwych czynności (manualne przebadanie wszystkich funkcji centrali, zainicjonowanie działania czujek imitatorem dymu lub poprzez podgrzanie termistora, bezpośrednie sprawdzenie dostępu do czujek lub ręcznego ostrzegacza pożaru.

5.11. Po zakończeniu kwartalnej i rocznej kontroli lub konserwacji systemu, konserwator przeprowadzający testowanie systemu powinien przedstawić pracownikowi odpowiedzialnemu za sprawy ochrony p.poż. podpisane oświadczenie, że testowanie zostało zakończone, a informacje o wadach instalacji zapisane w książce eksploatacji.

5.12. Specjalna obsługa techniczna systemu sygnalizacji pożarowej realizowana jest przez konserwatora poza okresowymi obsługami, a w szczególności w przypadku:

- powstania pożaru w obiekcie,
- wystąpienia alarmu fałszywego,
- rozbudowy lub zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń,
- wprowadzenia zmian w wyposażeniu lub rodzaju działalności,
- uszkodzenia instalacji,
- wprowadzenia zmian wyposażenia pomocniczego.

5.13. Czynności wykonane w ramach specjalnej obsługi technicznej winny zostać odnotowane w książce eksploatacji, a występujące nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu bezzwłocznie usunięte albo niezbędne modyfikacje elementów systemu wprowadzone w możliwie najkrótszym czasie.

5.14. Naprawy i modyfikacje systemu sygnalizacji pożarowej powinny być przeprowadzone w każdym przypadku:

- wskazań złego funkcjonowania instalacji lub elementów systemu,
- uszkodzenia którejkolwiek części instalacji lub elementu systemu,
- zmian w strukturze obiektu lub sposobie jego użytkowania,
- zmian rodzaju działalności w obrębie chronionego obszaru.

- 5.15. Naprawy i modyfikacje systemu sygnalizacji pożarowej może wykonać wyłącznie autoryzowany serwisant (konserwator) systemu, w ramach zawartej umowy serwisowej.
- 5.16. Wszystkie prace przeprowadzone na instalacji powinny zostać zapisane w książce eksploatacji, a szczegółowy opis wykonanych prac powinien być zapisany w książce eksploatacji lub w oddzielnym protokole sporządzonym przez konserwatora systemu i przechowywany wraz z całą dokumentacją instalacji.
- 5.17. Po przeprowadzonych naprawach lub modyfikacji systemu, konserwator przedstawia użytkownikowi oświadczenie o pełnej sprawności technicznej systemu sygnalizacji pożarowej, poparte wynikami przeprowadzonych prób i testów.

Książka prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Lp.	Nazwa budynku, pomieszczenia, w którym wykonano prace pożarowo niebezpieczne	Data i godzina rozpoczęcia prac pożarowo niebezpiecznych, nr zezwolenia	Data i godzina zakończenia prac pożarowo niebezpiecznych	Data i godzina przeprowadzenia kontroli po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych	Imię i nazwisko osoby kontrolującej podpis

Zezwolenie nr .....
na przeprowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych

1. Miejsce prac:
.....
2. Rodzaj wykonywanej pracy
.....
3. Czas pracy, dzień ..... od godz..... do godz.....
4. Zagrożenie pożarowo-wybuchowe w miejscu prowadzenia prac .....
5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru
.....
.....
6. Środki zabezpieczenia:
  - a) przeciwpożarowe.....
  - b) BHP.....
  - c) inne.....
7. Sposób wykonywania pracy
.....
8. Odpowiedzialni za:
  - a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac pożarowo niebezpiecznych
Imię i Nazwisko .....Wykonano..... Podpis.....
  - b) wyłączenie rejonu prac spod napięcia
Imię i Nazwisko .....Wykonano.....Podpis.....
  - c) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż
Imię i Nazwisko .....Wykonano .....Podpis.....
9. Zezwalam na rozpoczęcie prac .....
w dniu ..... od godz.....do godz.....

.....
podpis wnioskującego ..... podpis odpowiedzialnego za bezpieczeństwo
10. Prace zakończono w dniu .....o godz.....

Wykonawca .....Podpis.....
11. Sprawdzono stanowisko pracy i jego otoczenie i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar

Stwierdzam odebranie robót

Skontrolował

.....

.....

Protokół nr .....
zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych

1. Nazwa, określenie budynku – pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac pożarowo niebezpiecznych
.....
2. Kategoria zagrożenia ludzi, obciążenie ogniowe oraz właściwości pożarowe materiałów palnych w pomieszczeniu/miejscu wykonywania prac
.....
3. Rodzaj elementów budowlanych, ich zapalność występująca w pomieszczeniach lub rejonie przewidzianym do prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych
.....
.....
4. Sposób zabezpieczenia pożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia, itp. Na okres wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych
.....
.....
5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac pożarowo niebezpiecznych
.....
6. Środki i sposób alarmowania współpracowników i straży pożarnej w przypadku powstania pożaru
.....
7. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac pożarowo niebezpiecznych
.....
8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w czasie wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych
.....
9. Osoba(y) zobowiązana(e) do przeprowadzenia kontroli rejonu prac pożarowo niebezpiecznych po ich zakończeniu.
.....

Podpisy członków komisji

.....
.....
.....
.....

.....
Imię i Nazwisko

.....
(komórka organizacyjna)

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisany(a), niniejszym oświadczam, że zostałem zapoznany(a) z:

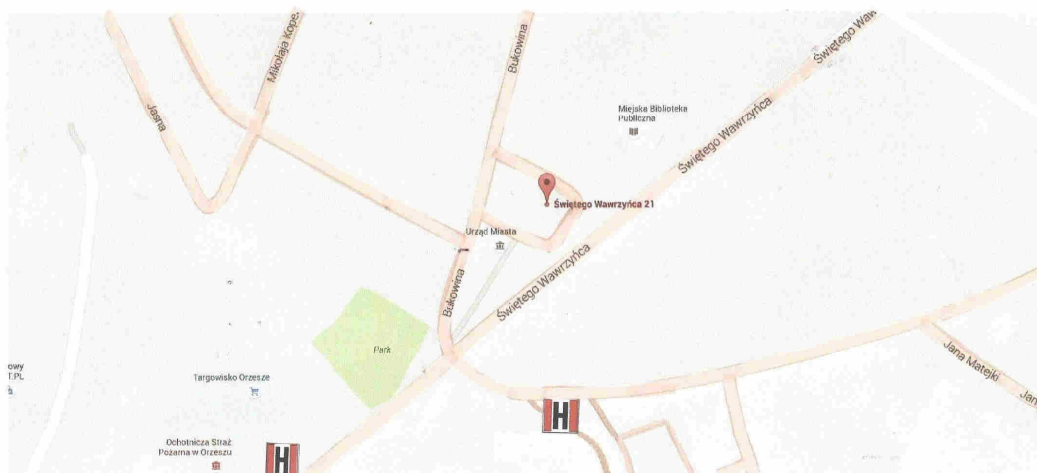
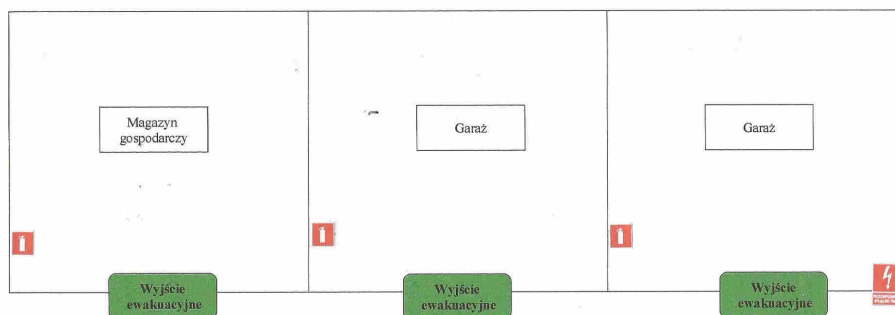
- obowiązkami i zasadami postępowania w zakresie zapobiegania pożarom oraz przepisami przeciwpożarowymi,
- instrukcją bezpieczeństwa pożarowego dla budynku Urzędu Miejskiego w Orzeszu przy ul. Św. Wawrzyńca 21,
- zasadami użycia i rozmieszczenia sprzętu gaśniczego, środkami alarmowania, drogami i sposobami ewakuacji,
- zadaniami i obowiązkami na wypadek powstania pożaru w mojej komórce organizacyjnej.

.....
Podpis przyjmującego

.....
Podpis pracownika

**SCHEMAT ROZMIESZCZENIA
SPRZĘTU PRZECIWPÓŻAROWEGO
ORAZ DRÓG EWAKUACYJNYCH
W BUDYNKU
URZĘDU MIEJSKIEGO W ORZESZE
PRZY UL. ŚW. WAWRZYŃCA 21**

SCHEMAT ROZMIESZCZENIA SPRZETU P.POŻ. ORAZ DRÓG EWAKUACYJNYCH
Budynek gospodarczy
Orzesze, ul. Św. Wawrzyńca 21

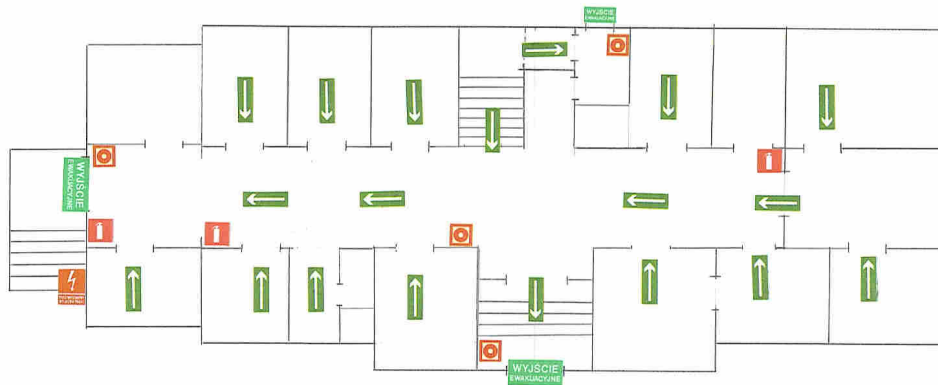

**Rozmieszczenie hydrantów zewnętrznych
w obrębie budynku Urzędu Miasta Orzesze**

 - hydrant zewnętrzny nadziemny DN80

**SCHEMAT ROZMIESZCZENIA SPRZĘTU P.POŻ.
ORAZ DRÓG EWAKUACYJNYCH**

Budynek Urzędu Miasta
Orzesze, ul. Św. Wawrzyńca 21
PARTER

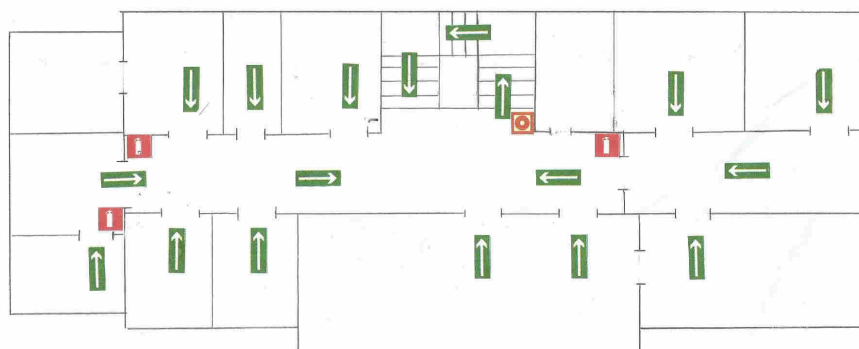

Oznaczenia:

- - ręczny ostrzegacz pożaru
- - gaśnica proszkowa
- - kierunek drogi ewakuacyjnej
- - przeciwpożarowy wyłącznik prądu
- - wyjście ewakuacyjne

**SCHEMAT ROZMIESZCZENIA SPRZĘTU P.POŻ.
ORAZ DRÓG EWAKUACYJNYCH**

Budynek Urzędu Miasta
Orzesze, ul. Św. Wawrzyńca 21
I PIĘTRO

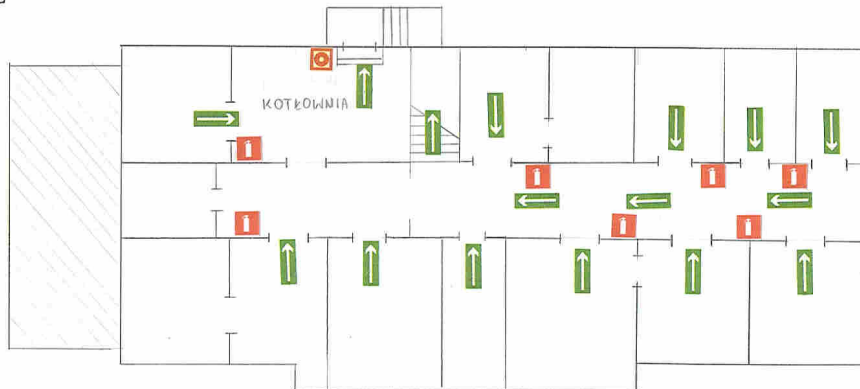

Oznaczenia:

- - ręczny ostrzegacz pożaru
- - gaśnica proszkowa
- - kierunek drogi ewakuacyjnej

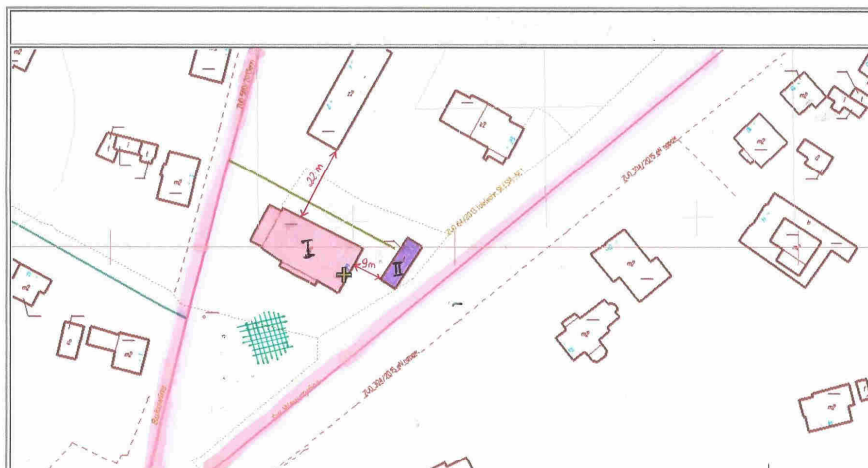
SCHEMAT ROZMIESZCZENIA SPRZĘTU P.POŻ. ORAZ DRÓG EWAKUACYJNYCH

Budynek Urzędu Miasta
Orzesze, ul. Św. Wawrzyńca 21
PIWNICE

Oznaczenia:

- - ręczny ostrzegacz pożaru
- - gaśnica proszkowa
- - kierunek drogi ewakuacyjnej

Plan obiektu uwzględniający dane dotyczące:

- odległości od obiektów sąsiadujących
- dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych
- miejsce zbiórki osób ewakuowanych z budynku
- I - Budynek Urzędu Miasta
- II - Budynek gospodarczy

Protokół z przeprowadzonych ćwiczeń z zakresu ewakuacji obiektu lub jego części

1. Czas i termin przeprowadzonego ćwiczenia .....
2. Zakres prowadzonej ewakuacji i miejsce zbiórki
.....
3. Cel ćwiczeń
.....
.....
4. Osoba odpowiedzialna i wyznaczona do wykonania ćwiczenia
.....
.....

Imię i Nazwisko	Stanowisko	Funkcja
-----------------	------------	---------
5. Środki „Pozoracji”, np. nosze, wózki, koce. Użyto:
.....
.....
6. Powiadomiono Państwową Straż Pożarną w dniu ..... lub fax nr .....
o godzinie ..... pismem z dnia .....
7. Zakończenie ćwiczeń nastąpiło w dniu ..... o godzinie .....
8. Uwagi wnioski .....
9. Załączniki: rysunek lub szkic sytuacyjny.

.....
Podpis odpowiedzialnego za bezpieczeństwo

Karta aktualizacyjna
Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego
dla Budynku Urzędu Miejskiego w Orzeszu przy ul. Św. Wawrzyńca 21

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U.10.9.719):

„Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego jest poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.”

Data aktualizacji	Uwagi	Podpis